

Захарченко Андрій Миколайович

завідувач науково-дослідної лабораторії публічної безпеки громад Донецького державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент

Алфьоров Сергій Миколайович

старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії публічної безпеки громад Донецького державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

ЩОДО ОБМЕЖЕННЯ РУХУ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Одним із заходів правового режиму воєнного стану, введеного в Україні внаслідок військової агресії Російської Федерації, є встановлення обмежень руху транспортних засобів з метою забезпечення оборони країни та захисту населення. При цьому запровадження таких обмежень подекуди спричинило виникнення додаткових факторів ризику у сфері безпеки дорожнього руху, що вказує на потребу удосконалення існуючих підходів до застосування зазначеного заходу.

Правова основа щодо вищевказаних обмежень представлена положеннями статті 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» [1] та Порядку встановлення особливого режиму в'їзду і виїзду, обмеження свободи пересування громадян, іноземців та осіб без громадянства, а також руху транспортних засобів в Україні або в окремих її місцевостях, де введено воєнний стан, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України [2]. Разом з тим наразі ці нормативно-правові акти не забезпечують достатньої регламентації відносин, що виникають у зв'язку із встановленням таких обмежень стосовно руху транспортних засобів. У юридичній науці питання встановлення обмежень руху транспортних засобів в умовах воєнного стану також не одержало належної розробки.

Наведене свідчить про актуальність порушеного питання та доцільність його дослідження з метою обґрунтування відповідних пропозицій.

Згідно з вищеназваним Порядком, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України, в умовах воєнного стану військове командування разом з військовими адміністраціями уповноважено самостійно або із залученням органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування приймати рішення про встановлення особливого режиму руху транспортних засобів в Україні або її окремих місцевостях, у тому числі визначати місця розміщення блокпостів – посилених контрольно-пропускних пунктів для перевірки осіб, транспортних засобів, багажу та вантажів.

У складних умовах перших днів воєнного стану встановлення блокпостів на автомобільних дорогах України відбувалося подекуди хаотично, що значно сповільнило переміщення транспортних засобів (в тому числі тих, що використовувалися для евакуації населення) і збільшило ризику виникнення аварійних ситуацій. Згодом же на державному рівні було визнано, що наявна кількість блокпостів є надмірною, і їх встановлення потребує упорядкування

[3]. У березні поточного року кількість блокпостів було скорочено до 1,5 тис., а Міністерством внутрішніх справ України повідомлено про формування переліку всіх наявних «авторизованих» блокпостів для затвердження спеціальним наказом головнокомандувача Збройних сил України [4].

Окрім блокпостів, на окремих ділянках автомобільних доріг у населених пунктах, що межують із районами бойових дій, було встановлено інші загороджувальні конструкції (тетраподи, металеві конструкції, бетонні блоки, мішки з піском, тощо) з превентивною метою блокування (уповільнення) руху військової техніки держави-агресора на випадок розширення зони військового вторгнення. Наразі деякі з цих конструкцій переміщено на узбіччя автомобільних доріг, а деякі з них встановлено безпосередньо на проїзній частині. Нерідко облаштування таких конструкцій здійснюється без встановлення поряд відповідних тимчасових попереджувальних дорожніх знаків та знаків пріоритету. Як наслідок, це уповільнює рух транспортних засобів і створює додаткові передумови для збільшення кількості дорожньо-транспортних пригод. При цьому можливість та умови встановлення таких загороджувальних конструкцій наразі не передбачено нормативно-правовими актами, і таке встановлення здійснюється на власний розсуд органів місцевого самоврядування та інших суб'єктів, які залучаються до територіальної оборони.

З огляду на таку ситуацію вбачається, що питання забезпечення безпеки дорожнього руху у зв'язку із встановленням обмежень руху транспортних засобів в умовах воєнного стану потребують додаткового нормативно-правового регулювання. Зокрема, в рамках регламентації відносин щодо встановлення блокпостів та інших загороджувальних конструкцій варто нормативно закріпити вимогу, згідно з якою блокпости (інші загороджувальні конструкції) на маршрутах руху транспортних засобів позначаються дорожніми знаками відповідно до Правил дорожнього руху, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 року № 1306, з метою недопущення зіткнення з ними транспортних засобів. В цьому контексті пропонується доповнити Закон України «Про дорожній рух» [5] новою статтею – «Обмеження або заборона дорожнього руху в умовах воєнного стану» з конкретизацією в цій статті відповідних положень.

Враховання наведених пропозицій може стати однією з передумов для підвищення рівня безпеки дорожнього руху у складних умовах його організації під час дії воєнного стану.

Список використаних джерел:

1. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 р. № 389-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 28. Ст. 250. (Із змінами).

2. Про затвердження Порядку встановлення особливого режиму в'їзду і виїзду, обмеження свободи пересування громадян, іноземців та осіб без громадянства, а також руху транспортних засобів в Україні або в окремих її місцевостях, де введено воєнний стан: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1455. *Офіційний вісник України*. 2022. № 11. Ст. 584.

3. Керівників громад та районних військових адміністрацій закликають

впорядкувати блокпости. *Офіційний веб-сайт Львівської міської державної адміністрації*. URL: <https://old.loda.gov.ua/news?id=66054>.

4. МВС: кількість блокпостів на дорогах скоротили. *Українська правда*. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/03/15/7331658/>

5. Про дорожній рух : Закон України від 30 червня 1993 р. № 3353-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 31. Ст. 338. (Із змінами).

Зеленський Андрій Володимирович

курсант навчально-наукового інституту права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Каліман Максим Романович

викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

НАДАННЯ ДОПОМОГИ ПОСТТРАЖДАЛИМ ВНАСЛІДОК ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНИХ ПРИГОД

Термін «швидка допомога» використовується в наступному значенні: проведення рятувальних робіт для людей та працівників, які не мають медичної освіти, на місці пригоди до прибуття фельдшерів, спрямованих на порятунок та порятунок життів у надзвичайній ситуації та мінімізацію впливу таких умов на своє здоров'я професійно маю окремі практичні навички щодо порятунку та збереження життя людини в екстреній ситуації.

Послідовність надання допомоги постраждалим внаслідок дорожньо-транспортних пригод:

1. Огляд місця події:

- перевірте місце події та переконайтеся, що допомога безпечна, бережіть себе та оточуючих. Для цього розмістіть транспортний засіб на безпечній відстані від місця події, щоб він не перешкоджав під'їзду екстрених служб, увімкнувши аварійне освітлення, закривши двері транспортного засобу та переконавшись у відсутності небезпеки для вашого життя. За наявності на дорозі власного автомобіля необхідно поставити трикутний знак аварійної зупинки на відстані не менше ніж 20 м у межах садиби та не менше ніж 40 м за межами садиби. Надягніть світловідбиваючий жилет (за наявності) і гумові рукавички, при необхідності візьміть із собою власну аптечку та вогнегасник;

- перевірити місце події на наявність небезпечних речовин: рідин, газів, паливно-мастильних матеріалів. Шукайте ознаки диму в транспортному засобі, чи стійке воно на дорозі (є ризик його перекочування по похилій площині), чи є інші небезпечні фактори. Якщо вони є або підозрюються, до них не можна наближатися на місці події. Переконайтеся, що двигун автомобіля, що брало участь у дорожньо-транспортній пригоді, працює. Переконайтеся, що ніщо не загрожує життю інших учасників чи свідків;